

Dosarul nr. 3ra-355/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mămăligă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

ÎNCHEIERE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Păduraru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 11 octombrie 2017, Grigore Păduraru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova solicitând recunoașterea ca fiind ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr.P-1544/17 din 01 septembrie 2017, repunerea în dreptul de a i se recalcula pensia pentru vechimea în muncă la fiecare majorare ordinară a salariului mediu lunar al procurorului șef-adjunct de secție în exercițiu din cadrul Procuraturii Generale și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de a-i recalcula cuantumul pensiei pentru vechimea în muncă în proporție de 80% din salariul lunar, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorilor de funcție, cu achitarea diferenței dintre suma pensiei recalculate și suma pensiei primite „de facto” în perioada anilor 2013-2015.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, a activat în organele procuraturii în perioada 05 mai 1980 - 28 decembrie 2007, deținând diferite funcții. În noiembrie 1998, activând în funcția de procuror șef de circumscripție Cahul, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în baza art.45 al Legii cu privire la Procuratură nr.902 din 29 ianuarie 1992, dispunând de toate înlesnirile pentru judecători conform Legii nr.554 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Totodată, a susținut că i-a fost calculat cuantumul pensiei și ulterior recalculat în mărime de 80% din salariul mediu lunar conform funcției deținute, cu recalcularea acesteia la fiecare majorare a salariului mediu lunar al procurorului în funcție. Prin Legea nr.37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, începând cu 01 ianuarie 2013.

Reclamantul a menționat că la 03 august 2017 s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă potrivit principiului legal obținut de recalculare a pensiei după creșterea salariului procurorilor în funcție cu 35% pentru perioada anilor 2013-2015. Prin răspunsul nr.P-1544/17 din 01 septembrie 2017, recepționat la 19 septembrie 2017, i s-a refuzat recalcularea pensiei, din motiv că în art.46 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 nu este prevăzută recalcularea pensiilor pentru vechime în muncă procurorilor în exercițiu.

Reclamantul a opinat că refuzul pârâtului este neîntemeiat, deoarece conform prevederilor Legii nr.902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la procuratură, ajustată la Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la procuratură, în calitate de procuror în demisie dispune de dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător. Mai mult decât atât, a fost pensionat în anul 1998, iar procurorii pensionați pînă la adoptarea Legii nr. 118 din 14 martie 2003 primeau pensiile conform prevederilor Legii cu privire la statutul judecătorului. Atât, Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la procuratură, cât și legile anterioare, asigură reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă, în cazul său de 50 ani, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Reclamantul a precizat că, la rîndul său, Curtea Constituțională prin hotărârea nr.4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, a decis că „stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică”. Totodată, aceiași instanță de jurisdicție constituțională a indicat și pentru viitor organelor de drept de inițiative legislative că „la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului”.

Reclamantul a declarat că un asemenea drept social l-a dobândit licit odată cu acordarea pensiei pentru vechimea în muncă în anul 1998, care constituie un drept de proprietate a persoanei protejată de art.46 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Păduraru și s-a recunoscut ca fiind neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr.P-1544/17 din 01 septembrie 2017; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de a achita lui Grigore Păduraru pensia pentru vechimea în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului șef-adjunct de secție din Procuratura Generală; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de a-i recalcula lui Grigore Păduraru pensia pentru vechimea în muncă, ținând cont de majorarea generală a salariului procurorilor în funcție, începând cu 05 aprilie 2013; în rest, pretenția

privind recalcularea pensiei ținând cont de majorarea salariului procurorului începând cu 01 ianuarie 2013 a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 21 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că soluția instanței de fond privind recunoașterea ca fiind neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.P-1544/17 din 01 septembrie 2017 de a recalcula pensia lui Grigore Păduraru este una întemeiată, din considerentul că, la caz, s-a stabilit că un asemenea drept social Grigore Păduraru l-a dobândit odată cu acordarea pensiei pentru vechimea în muncă încă în anul 1998, care constituie un drept de proprietate a persoanei protejat de art.46 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale.

La 23 ianuarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural, a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 23 octombrie 2018, iar Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat recurs la 23 ianuarie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii deciziei prin scrisoarea de însoțire din 26 noiembrie 2018 (f.d.159), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către partea recurentă. Astfel, recursul declarat la 23 ianuarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh